

# Talen en hun economisch belang t/m 2017

dr. A.C.J. Geerts & drs. T.H.M. Bekker

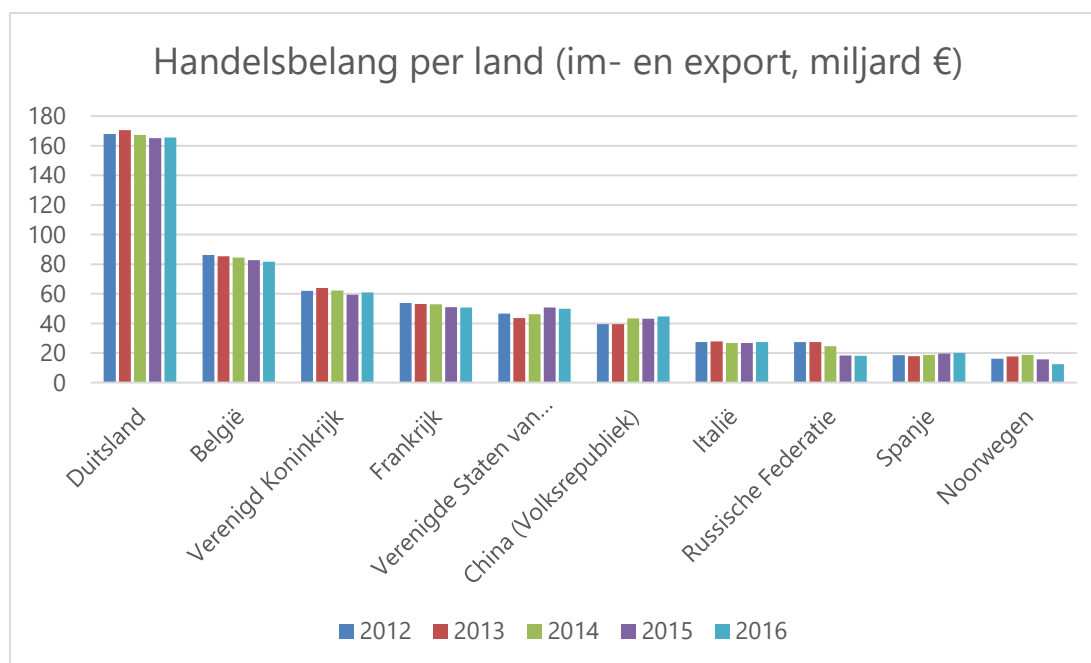
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Faculteit Economie en Management

Om het belang van het vak Frans voor leerlingen en studenten aan te geven, kun je verschillende soorten argumenten aanvoeren. Een daarvan is het economisch belang. Hiermee wordt bedoeld het belang dat het Nederlandse bedrijfsleven erbij heeft om werknemers te hebben die de Franse taal beheersen. Dat kun je uitdrukken in de mate waarin Nederland handel drijft met Franstalige landen in vergelijking met de handel met landen waar andere talen gesproken worden.

In dit document een overzicht van de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) over im- en export van Nederland, bijgewerkt tot en met zomer 2017. Ten opzichte van eerdere versies van dit document is de methodiek aan de hand waarvan de grafieken zijn samengesteld, iets gewijzigd. Doel hiervan is de methode eenvoudiger inzichtelijk en transparanter te maken. De cijfers die eraan ten grondslag liggen zijn voor iedereen opvraagbaar via de site [statline.nl](http://statline.nl). Beter dan de tabel op die site kunnen de grafieken en onderbouwing in dit document worden ingezet voor het onderstrepen van het belang van het Frans als schooltaal. We houden daarbij bewust de argumenten zo zuiver mogelijk: het gaat puur om een cijfermatige onderbouwing van een economisch argument, namelijk het handelsbelang voor Nederland.

In de onderstaande grafiek is zichtbaar wat de tien belangrijkste handelspartners van Nederland zijn, gemeten naar de totaalbedragen van im- en export over de afgelopen vijf jaar. De top vijf is over de afgelopen jaren erg stabiel gebleven en nog altijd staan de "klassieke" schooltalen Engels, Duits en Frans er dus bovenaan. Het Frans is hier goed vertegenwoordigd met België en Frankrijk als de nummers twee en vier.



## Grafiek 1

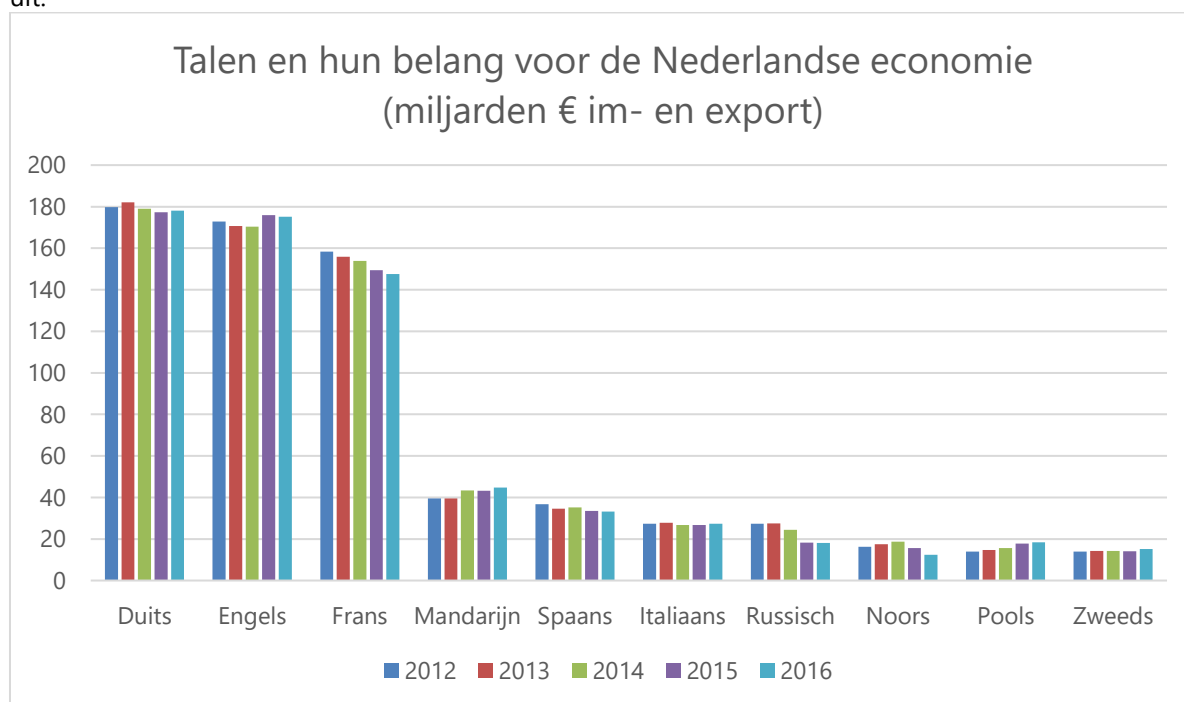
Totale invoer- en uitvoerwaarde naar de 10 belangrijkste handelspartners van Nederland, over de jaren 2012-2016 (de cijfers van 2016 waren nog een schatting ten tijde van het samenstellen van dit document).

Zoals te zien in grafiek 1, zijn de belangrijkste handelspartners van Nederland vooral Europees. Bestuurders en ouders baseren hun argumenten voor het al dan niet aan laten leren van talen door leerlingen ook vaak op globalisering en het belang van een taal als "wereldtaal". Vaak gaat het hier om een vooral toeristische invalshoek ("kan zich redden op de camping"). Economisch gezien is dit het stimuleren van een buitenlandse toeristensector. Het begrip "wereldtaal" wordt zelden met cijfermateriaal onderbouwd.

Hoe kunnen we de CBS-cijfers hierbij inzetten? Het is interessant om ze te groeperen per taal. Hierbij hebben we de volgende uitgangspunten gebruikt:

- Per taal zijn in beginsel alle in- en uitvoerwaarden opgeteld van landen waar die taal een officiële taal is.
- Bij Engels is uitgegaan van Australië, Nieuw Zeeland, het Verenigd Koninkrijk, Ierland en de Verenigde Staten van Amerika, plus Canada (zie echter het laatste punt). Daarnaast is een groot aantal landen meegeteld waar het Engels een officiële voertaal is.
- Frans wordt gesproken in Frankrijk, België, Luxemburg, Zwitserland, Canada en een aantal Afrikaanse landen. In een aantal van de landen is het de officiële taal, in andere een minderheidstaal. Bij die laatste groep zijn landen meegenomen waar meer dan 500.000 mensen Frans spreken én dit meer dan 30% van de bevolking is.
- Duits wordt gesproken in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland. In België is het belang van Duits zo klein dat het niet meegeteld is, dit geldt ook voor voormalige kolonie Namibië.
- Bij meertalige landen in Europa en Amerika is zoveel globaal rekening gehouden met het aandeel van de bevolking dat een taal spreekt. Het aandeel van Zwitserland is dus voor de helft bij Duits en voor de andere helft bij Frans geteld. Hetzelfde geldt voor Luxemburg. In het geval van Canada is een derde deel als Franstalig beschouwd en tweederde Engelstalig. Het voert voor deze globale berekening te ver om voor alle meertalige landen in het onderzoek een dergelijke schatting te maken.
- Spaans is de officiële taal in Spanje en Latijns Amerika, met uitzondering van Brazilië. Daarnaast spreekt in een aantal landen een (aanzienlijke) minderheid van de bevolking Spaans, zoals in de Verenigde Staten. Deze landen zijn echter niet meegenomen in de telling, omdat het in alle gevallen het minder dan 500.000 inwoners betreft en/of minder dan 30% van de bevolking.

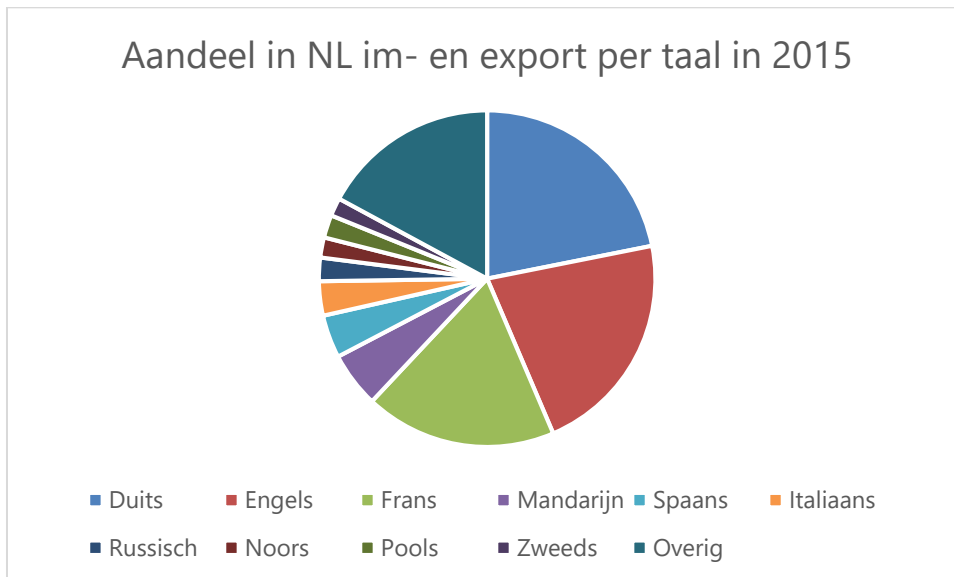
De top tien van de belangrijkste talen, gemeten naar handelsbelang voor Nederland, ziet er als volgt uit:



**Grafiek 2** Totale invoer- en uitvoerwaarde voor de 10 belangrijkste handelstalen voor Nederland, over de jaren 2012-2016 (de cijfers van 2016 waren nog een schatting ten tijde van het samenstellen van de document).

Weer valt er een groot gat tussen de talen Duits (nummer één, hoewel dit hier dus slechts vier landen betreft), Engels en Frans enerzijds, en de andere talen in de top tien. Met de beheersing van deze drie talen wordt dus een groot deel van de landen die naar Nederland exporteren en waarheen Nederland exporteert, bediend. Het belang van het spreken van een taal als Mandarijn of Spaans is vele malen kleiner. Met name het belang van Latijns-Amerika voor de Nederlandse economie wordt door menigeen ernstig overschat.

Een derde grafiek maakt het belang van de verschillende talen nogmaals inzichtelijk, nu ten opzichte van het totale handelsbelang van Nederland. Hiervoor is één jaar, het laatste waarvan op dit moment definitieve cijfers bekend zijn bij het CBS, meegenomen.



**Grafiek 3** Totale invoer- en uitvoerwaarde voor de 10 belangrijkste handelstalen voor Nederland, over het jaar 2015, ten opzichte van de totale in- en uitvoerwaarde.

Dit taartdiagram laat in één oogopslag zien dat Engels, Duits (beide 22%) en Frans (17%) de belangrijkste handelstalen voor Nederland zijn.

### Bronvermelding

Bij het samenstellen van de grafieken in dit document is de volgende tabel van het CBS als uitgangspunt genomen:

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=81266NED&D1=0-1&D2=0&D3=7-258&D4=51,64,77,90,103,116&HD=170719-1600&HDR=T,G3&STB=G1,G2>

Weurt, 19 juli 2017